

Spraak

Flevoland

Met spraak bedoelen wij de uitspraak van klanken, zoals die in een bepaalde taal voorkomen.

Om tot een goede uitspraak te komen moeten kinderen enerzijds de verschillen tussen spraakklanken kunnen waarnemen, anderzijds moeten kinderen controle hebben over hun tong-, lip- en gehemeltspieren. Aan een goede spraak gaat een hele ontwikkeling vooraf.

Een baby begint met geluidjes maken. Van ongeveer vijf maanden kan hij de meest uiteenlopende klanken maken.

Rond het eerste levensjaar gaat een kind de ouders napraten.

Het kind begint te luisteren naar de klanken die in de omgeving gemaakt worden en gaat deze herhalen, zoals: 'dadada' en 'mamama'.

Wanneer ouders veel tegen hun kinderen praten, dat wil zeggen veel geluidjes tegen hun kind maken en het daarbij aankijken en toelachen, zal dit proces sneller gaan.

Na deze periode gaat het kind duidelijk korte woordjes zeggen. Deze worden niet altijd goed uitgesproken, maar zijn (zeker voor de ouders) te begrijpen.

Het kind zal nu steeds meer klanken gaan gebruiken en ook voor anderen beter verstaanbaar worden.

Aan het begin van het vierde levensjaar zijn de meeste kinderen in staat de klanken van onze taal goed uit te spreken, maar hij/zij hoeft ze nog niet allemaal te gebruiken. De l, w, r, en de sch mogen nog ontbreken, het kind moet echter wel voor iedereen te verstaan zijn.

Rond het vijfde jaar moeten de l en de w beheerst worden en een jaar later de r en de sch. Zeker als het kind gaat leren lezen, is dit erg belangrijk.

Dit was in het kort de normale ontwikkeling van de spraak. Articulatiefouten die kunnen voorkomen bij een vertraagde of afwijkende spraakontwikkeling zijn:

- het weglaten van één of meer klanken: 'koffie' wordt 'offie', 'stoel' wordt 'toel'.
- het vervangen van één of meer klanken: 'lamp' wordt 'wamp', 'fiets' wordt 'tiets'.
- het slissen: de s en z worden op een verkeerde manier uitgesproken. De tong komt dan meestal tussen de tanden door naar voren.
- nasaliteit: één of meer klanken worden teveel 'door de neus' uitgesproken.

De meeste articulatiefouten kunnen op kleuterleeftijd behandeld worden.

Een uitzondering hierop is het slissen, dat pas behandeld wordt ná het wisselen van de (voor-)tanden.

Hoe kunt u als ouder(s), verzorger(s) van het kind helpen bij de spraakontwikkeling?

- a. Spreek niet te snel.
- b. Spreek zelf niet in peutertaal, maar geef het goede voorbeeld: uw kind zegt 'ik ga boemen pukken'. U zegt dan 'ja, ga jij maar bloemen plukken'. U dwingt uw kind niet tot het beter uitspreken, maar u laat hem toch horen hoe het wèl moet. Geef uw kind zelfvertrouwen in het spreken.
- c. Maak zelf korte, eenvoudige, maar goede zinnen.

Als u meer informatie wilt hebben of vragen heeft, neem dan contact op met de logopedist op school. Deze kan u verder adviseren. Ook kunt u, na schooltijd, tot vijf uur, bellen met

GGD Flevoland

Afdeling Jeugdgezondheidszorg/Logopedie

Boomgaardweg 4

1326 AC ALMERE

Telefoon: 088-0029920

of mail via www.ggdfflevoland.nl → kopje "E-mail"